

Sakshandsamar: Arne Fagerland

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
047/20	Hovedutvalg oppvekst og kultur	03.12.2020
	Formannskapet	
168/20	Kommunestyret	14.12.2020
038/20	Hovedutvalg helse og omsorg	03.12.2020
033/20	Eldrerådet	01.12.2020
035/20	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	01.12.2020

Bosetting av flyktninger 2021

1. Kommunestyret vedtar at Karmøy kommune vil bosette 40 flyktninger i 2021.
2. Øker bosettingsbehovet kan Karmøy kommune bosette inntil 80 flyktninger i 2021. For å gi faglig forsvarlige tjenester vil en slik økning kreve økt bemanning.
3. Covid-19 situasjonen gjør det usikkert hvor mange flyktninger som faktisk får innreise til Norge. I bosettingsbudsjettet er det derfor kun budsjettert med inntekter tilsvarende en bosetting av 20 flyktninger i 2021. Eventuell behov for budsjettregulering vil bli tatt i løpet av året.

Eldrerådet 01.12.2020:

Behandling:

Eldrerådet støtter enstemmig rådmannens innstilling.

ELD- 033/20 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar at Karmøy kommune vil bosette 40 flyktninger i 2021.
2. Øker bosettingsbehovet kan Karmøy kommune bosette inntil 80 flyktninger i 2021. For å gi faglig forsvarlige tjenester vil en slik økning kreve økt bemanning.
3. Covid-19 situasjonen gjør det usikkert hvor mange flyktninger som faktisk får innreise til Norge. I bosettingsbudsjettet er det derfor kun budsjettert med inntekter tilsvarende en bosetting av 20 flyktninger i 2021. Eventuell behov for budsjettregulering vil bli tatt i løpet av året.

Innledning

Karmøy kommune er i brev av 27.10.20 forespurt av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om å bosette 40 flyktninger i 2021. I brevet opplyser IMDi at bosettingsbehovet for 2021 er beregnet til å være 5030 personer. Det tas imidlertid forbehold om at dette anslaget er usikkert, «*på grunn av at pandemien vil påvirke blant annet mulighet for innreise av overføringsflyktninger også i 2021*». Videre skriver IMDi at «*Ubrukte plasser i 2020 kan ikke overføres til 2021. Personer som er søkt ut til kommunen i 2020 men først blir registrert som bosatt etter årsskiftet, vil telle på kommunes vedtak for 2021*». IMDi ber i brevet også om at kommunen i sitt svar på anmodningen «*angir hvor mange flyktninger kommunen kan være i stand til å bosette dersom bosettingsbehovet øker i løpet av året*»

I årene 2016 og 2017 var det en vesentlig økning i bosettingsbehovet. I disse årene ble det i Karmøy kommune bosatt henholdsvis 80 flyktninger i 2016, og 75 flyktninger i 2017. I 2018 ble imidlertid bosettingen halvert. Kommunen ble da bedt om å bosette 30 flyktninger. Så kom det i tillegg en ekstra anmodning høsten 2018, hvor kommunen ble anmodet om å bosette ytterligere 10 flyktninger høsten 2018. I 2019 ble kommunen anmodet om å bosette 30 flyktninger. Dette var også anmodningen for 2020. Per november 2020 er kun 12 av disse 30 personene bosatt. Bakgrunnen for at ikke flere er bosatt skyldes i hovedsak innreiserestriksjoner til Norge som følge av Covid-19. Flesteparten av flyktningene som skal bosettes er overføringsflyktninger som kommer direkte fra flyktningleir i utlandet. Bosettingen avhenger da av at reiseruter inn til Norge er åpne.

Saksutredningen tar for seg de mest sentrale elementene i bosettings- og integreringsarbeidet før den avsluttes med rådmannens konklusjon. Elementene som presenteres er:

1.0 Økonomi

2.0 Øremerkede ekstra tilskudd

3.0 Bosetting

3.1 Tilgang på boliger

3.2 Hvor kommer flyktningene fra?

3.3 Aktiviteter for flyktninger

3.4 Helsesykepleier

4.0 Introduksjonsordningen

4.1 Antall deltakere i ordningen

4.2 Omorganisering av introduksjonsordningen

4.3 Ny integreringslov

4.4 Andre krav i ny integreringslov:

5.0 Velkomstklassene

5.1 Organisering og innhold

5.2 Kapasitet og belegg

5.3 Fremtidig behov

6.0 Barnehage

7.0 Konsekvenser av Covid-19

8.0 Øvrige forutsetninger for å lykkes med bosettingsarbeidet

1.0 Økonomi

Kommunen mottar et integreringstilskudd for hver flyktning som bosettes. Dette tilskuddet mottar kommunen årlig i fem år. Tilskuddet er størst i de to første bosettings år. Deretter reduseres det gradvis til og med femte bosettings år hvor tilskuddet er lavest. Målsettingen er at de overføringene kommunen mottar fra staten skal dekke utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger.

Anmodningen om å bosette 40 personer, i 2021 vil gi betydelig høyere inntekter enn det som er budsjettet. I budsjettet er det kun lagt inn bosetting av 20 flyktninger i 2021. Utgangspunktet for dette antallet er at bosettingsbehovet i 2020 ble redusert fra 30 til 19 personer som følge av Covid-19. Restriksjoner på innreise til Norge vil sannsynligvis fortsette inn i 2021. Selv om anmodningen er

på 40 flyktninger, vil det være stor usikkerhet knyttet til hvor mange flyktninger som faktisk blir klarert for innreise til Norge og bosetting i Karmøy kommune. Budsjettet bør av den grunn holdes på inntekter tilsvarende bosetting av 20 personer. Skulle det komme så mange personer som anmodet, er det budsjettmessig enklere å justere opp inntektene enn å ta dem ned. Dette vil gi en buffer mot usikkerheten rundt bosetting som kommunen også vil måtte håndtere i kommende år.

I budsjettet 2021 er det lag inn forutsetning om bosetting av 20 flyktninger med dette som bakteppe er følgende tiltak lagt inn:

1. *Helsesykepleier for flyktninger reduseres fra 1 årsverk til 0,5 årsverk-*
2. *Reduksjon i innkjøp av tjenester fra eksterne tilbydere.* Karmøy kommune har en avtale med ASKI om kjøp av praksisplasser for flyktninger i introduksjonsprogrammet. Med redusert antall deltakere i introduksjonsprogrammet nedjusteres behov for kjøp av antall plasser.
3. *Finansiering av velkomstklassene kuttes. Til og med 2020 har integreringstilskuddet finansiert to stillinger i velkomstklassen. I 2021 kuttes finansieringen av den ene stillingen.*

2.0 Øremerkede ekstra tilskudd

Utover integreringstilskuddet som kommunen mottar for alle flyktninger, så kan det søkes om ytterligere midler til flyktninger som har behov for ekstra oppfølging grunnet helsemessige begrensninger eller atferdsvansker. Her er det viktig å understreke at helsebegrensningene eller adferdsvanskene må kunne dokumenteres å ha oppstått før vedkommende kom til Norge. Disse ekstra midlene er inndelt i kategoriene tilskudd 1 og tilskudd 2. Tilskudd 1 er et engangstilskudd som kommunen kan søke om få i enten første eller andre bosettingsår. Tilskudd 2 kan det søkes om i alle fem årene av bosettingsperioden. Det betyr at en person med ekstra oppfølgingsbehov som bosettes i 2020, kan det søkes om ekstra tilskudd for i årene 2020-2024. Ekstra tilskuddet gis for ett år av gangen, og er øremerket for den personen det er søkt for. Selv om tilskuddssøknad innvilges for første bosettingsår, er det ikke gitt at det blir innvilget for alle fem årene. For begge tilskuddene må kommunen dokumentere faktiske utgifter. Det er IMDi som saksbehandler søknader om disse tilskuddene. Inngangsvilkår, maksimalt søknadsbeløp for tilskudd og tilskudd 2 er oppsummert nedenfor:

	Inngangsvilkår	Maksimalt søknadsbeløp per år	Periode det gis tilskudd for
Tilskudd 1	Legeerklæring	Kr.190 500	Kun første år (enten år en eller år to etter at personen er bosatt)
Tilskudd 2	Erklæring fra spesialisthelsetjenesten. Dersom tilstanden i hovedsak ikke omhandler medisinske forhold, skal fagkyndig	Kr. 1 361 000	Tilskudd 2 kan søkes for hele bosettingsperioden på fem år, men det må søkes for ett år om gangen.

	beskrivelse fra en annen relevant faginstans som PPT eller barnevernet legges ved søknaden		Kommunen kan maksimalt få dekket utgifter inntil kr.6 805 000 over en 5 års periode.
--	--	--	--

Det som er utførende med ekstra tilskuddene er at de er uforutsigbare. For det første er det ingen garanti for få innvilget tilskuddet. Søknaden skal gjennom en fagkyndig vurdering hos IMDi, og noen ganger kommer de til en annen konklusjon enn kommunen. Videre kan saksbehandlingstiden være lang. Dette medfører at kostander og inntekter i en del tilfeller ikke følger hverandre i samme budsjettår. Det er også viktig å nevne at det kun er personer som blir bosatt etter avtale med IMDi det kan søkes ekstra tilskudd for. Det betyr at det ikke kan søkes om ekstra tilskudd for barn og voksne som kommer på familiegjenforening.

3.0 Bosetting

NAV flyktningteam har ansvar for å koordinere oppfølgingen av flyktninger som bosettes i kommunen. Dette ansvaret følger tilskuddsperioden som er fem år. I praksis betyr det at en flyktning som har bodd mer enn fem år i kommunen ikke lenger vil ha oppfølging fra flyktningteamet. Har de behov for oppfølging etter fem års botid i kommunen, må de da henvende seg til det ordinære tjenesteapparatet. I 2020 har flyktningteamet kuttet to årsverk. Etter disse kuttene består flyktningteamet av 7,6 faste årsverk. I tillegg er det ansatt 4,7 årsverk på øremerkede tilskuddsmidler. Nærmere beskrivelse av disse øremerkede midlene er gitt i eget avsnitt.

3.1 Tilgang på boliger

I perioden 2016 og frem til oktober 2020 er det bosatt 235 flyktninger i kommunen. Tilgangen på utleie boliger er god. Mange private utleiere ønsker å leie ut til flyktninger som skal bosettes. Viser det seg at det faktisk kommer 40 personer slik som anmodet, vil Karmøy kommune ha gode forutsetninger for å finne bolig til alle disse. De to siste årene har det største problemet med boliger vært at flyktningteamet har måttet takke nei til mange huseiere som har ønsket å leie ut til flyktninger.

3.2 Hvor kommer flyktningene fra?

I årene 2016-2017 kom over halvparten av de bosatte flyktningene Syria. I tillegg var det en del flyktninger fra Eritrea og Iran, samt et mindre antall personer fra andre nasjoner. Før 2016 var det flyktninger fra Somalia som utgjorde den største gruppen. I 2018 og 2019 er det kvoteflyktninger fra Kongo som har utgjort den største gruppen. Totalt har det blitt bosatt nærmere 50 flyktninger fra Kongo de siste to år. Den siste gruppen er overføringsflyktninger og kommer direkte fra flyktningeleir. Det er stor variasjon i behovene til de ulike gruppene som bosettes, og i tillegg er det stor individuell variasjon innad i gruppene. Noen har hatt større oppfølgingsbehov i forhold til boevne, økonomistyring og foreldreveiledning enn andre. For de gruppene og enkelt individene som har hatt store behov har det vært av essensiell betydning å kunne bruke miljøarbeidere som har samme bakgrunn som dem som skal bosettes. Dette har vært særlig viktig i den første fasen etter bosetningen.»

3.3 Aktiviteter for flyktninger

NAV flyktningteam drifter ulike aktiviteter på UNIK senteret som er lokalisert i Kopervik i Kopparen . Her er det ukentlige samlinger både for ungdommer i aldersgruppen 13-17 år, unge voksne fra 18-25 år, og mor/barn gruppe for mødre som er i foreldrepermisjon fra introduksjonsprogrammet. En ansatt i flyktningteamet bruker store deler av sin stilling til å organisere dette tilbudet. Med tilskudd fra BUFdir til «forebygging av barnefattigdom» har en frem til 2018 kunnet finansiere en assistentstilling. I tillegg har tilskuddet gitt muligheter til å kunne organisere ekstraordinære aktiviteter som overnattingsturer, bowling, kinobesøk, og deltakelse på kulturnatt for å nevne noe. I 2019 og 2020 har tilskuddet blitt betydelig mindre. I hovedsak har tilskuddet blitt brukt til aktiviteter, så har kommunen dekket driftsutgiftene. Grunnet Covid-19 restriksjoner har aktiviteter på UNIK senteret vært stanset siden mars måned.

I regi av Røde Kors har bosatte flyktninger mulighet for å få en flyktningguide. Dette tiltaket er et samarbeid mellom Karmøy kommune, Haugesund kommune og Røde Kors. Alle tre partene er med å finansiere en stilling som flyktningguide koordinator på Haugalandet. Flyktningguide koordinator jobber med å rekruttere Haugalandinger som ønsker å være flyktningguider. «Frivillige flyktningguider og flyktninger kobles sammen og møtes et par timer i uka. Slik blir flyktningen kjent med språk, kultur og lokalsamfunnet» (<https://www.rodekors.no/tilbudene/flyktningguide/>)

3.4 Helsesykepleier

Helsesykepleier har ansvar for oppfølging i forhold til helserelaterte problemstillinger for alle flyktningene som blir bosatt i kommunen. Den første tiden vil denne oppfølgingen blant annet bestå av at alle som blir bosatt får en grundig helsesjekk, hvor en er i kontakt med både lege og sykehus. Det blir også vurdert behov for eventuelle vaksiner. Hvilken oppfølging som blir gitt videre vil være basert på individuelle behov. Noen av de som blir bosatt har ikke behov for kontakt, mens andre igjen har faste avtaler med helsesykepleier. I tillegg til individuell oppfølging så deltar helsesykepleier også på temaundervisning for flyktningene, samt på forskjellige gruppeaktiviteter på UNIK senteret når helse er på agendaen.

Grunnet økt bosetting i 2016 og 2017, ble stillingsressursene for helsesykepleier for flyktning økt fra 0,75 % stilling til 1,5 årsverk. I 2021 er det foreslått å ta ned helsesykepleier for flyktninger til 0,5 årsverk som en konsekvens av redusert bosetting.

4.0 Introduksjonsordningen

Karmøy kommune har ansvar for å tilby introduksjonsprogram for bosatte flyktninger i alderen 18 til 55 år med behov for kvalifisering. Programmet varer normalt i to år, med mulighet for utvidelse i inntil ett år. Introduksjonsordningen er ment å styrke muligheten for deltakelse i yrkes- og samfunnsliv og sikre økonomisk selvstendighet.

4.1 Antall deltakere i ordningen

Karmøy har per dags dato 30 aktive deltakere i introduksjonsprogrammet. Til sammenligning hadde en 131 aktive deltakere i januar 2018. Prognosen for 2021 tilsier at det med en bosetting på 40 personer vil være et sted mellom 30-40 deltakere i programmet ved utgangen av 2021.

4.2 Omorganisering av introduksjonsordningen

Fra 1. januar 2020 ble introduksjonsordningen i Karmøy kommune omorganisert. NAV overtok ansvar for heldagstilbudet og en større del av programmet skulle bestå av arbeidsretting og praksisutplassering for deltakerne i introduksjonsprogrammet. Samtidig ble opplæringstilbudet på Karmøy voksenopplæringssenter redusert, og det ble gitt færre timer med norskopplæring og forberedende voksenopplæring (FVO) til de enkelte gruppene. De fleste deltakerne i introduksjonsprogrammet deltar nå i FVO. Her gis det opplæring i inntil fem fag, men opplæringen er tilpasset til den enkelte deltakers medbragte kompetanse og norsknivå.

4.3 Ny integreringslov

Fra 1. januar 2021 trer en ny integreringslov i kraft. Dagens ordning som innebærer rett og plikt til opplæring i 600 timer og inntil 2400 timer behovsprøvd opplæring for den enkelte deltaker, erstattes med krav om å oppnå et bestemt norskmål, uavhengig av timetall. Det fremgår av loven at programtiden for den enkelte deltaker skal differensieres med utgangspunkt i utdanningsbakgrunn og sluttmaal i introduksjonsprogrammet. Det blir større fokus på formell kvalifisering og lovendringene vil medføre en sterkere styring og detaljerte føringer på hva som skal inngå i deltakers individuelle plan. Blant annet skal deltakers sluttmaal og norskmål angis og hvilke tiltak som skal inngå. Det er også krav til at det skal utarbeides en integreringskontrakt som vil være gjensidig forpliktende for kommunen og den enkelte deltaker. Kontrakten skal gjengi målene og varigheten av programmet. Formålet er å sikre at deltakerne får et individuelt tilpasset opplæringsløp som gjør vedkommende i stand til å nå sitt sluttmaal. Kommunen forpliktet til å fastsette et norsknivå som den enkelte deltaker i programmet skal oppnå. Kravet til norsknivå er satt høyere enn de kravene som

gjelder i dag. Selv om norskmålet i den nye integreringsloven er veiledende, er det presisert at det skal føres en streng praksis når det gjelder å sette norsknivået lavere enn det som framgår av føringene. For mange av introdeltakerne betyr det at de vil bruke lengre tid på å gjennomføre opplæringen. De siste årene har kommunen tatt imot mange flyktninger med lite skolegang fra hjemlandet. I tillegg til å ha et omfattende opplæringsbehov i norsk og samfunnskunnskap og/eller grunnskoleopplæring, har de hatt behov for mye informasjon og veiledning knyttet til dagligdagse gjøremål.

Det foreligger også en innskjerping av minimumskravet til norskferdigheter som vilkår for statsborgerskap. Den nye integreringsloven er ambisiøs og stiller høye krav til kvalitet og innhold i kvalifiseringsløpet. Økte språkkrav og økt fokus på sluttmaal som kvalifiserer for videre utdanning eller arbeid, vil gjøre det vanskelig å innfri kravene med de ressursene vi har tilgjengelige i dag. Da ansvaret for heldagstilbudet ble overført til NAV og fokus i større grad rettet seg mot praksisutplassering, ble det skissert et behov for 30 praksisplasser. Hittil er det fremskaffet 14 plasser, men kun 4 er faktisk tatt i bruk da de andre 10 har tilbakemeldt at de allikevel ikke kan ta inn personer i praksis som følge av Covid-19. Så her er behov fortsatt stort, og da spesielt innen områder som park, renhold, kantine og administrasjon.

4.4 Andre krav i ny integreringslov:

I den nye loven blir det obligatorisk med «kurs i livsmestring» for alle deltakere i introduksjonsprogrammet. For introdeltakere med barn blir det i tillegg obligatorisk med «kurs i foreldreveiledning». For å sikre at introdeltakere i alle kommuner får et likeverdig tilbud av en viss kvalitet, så har kunnskapsdepartementet foreslått å regulere et minstekrav for begge disse elementene. Når det gjelder livsmestringskurset foreslår departementet at kurset skal bestå av to temaområder:

- Migrasjon, helse og mangfold
- Karrierekompetanse, inkludert kunnskap om utdanning og arbeid.

«Alle deltagere i introduksjonsprogrammet skal gjennomføre kurset, også de som har kort programtid etter integreringsloven § 13 andre ledd. Minimumskravet for antall timer kurs i livsmestring er satt på bakgrunn av dette. Temaområdet migrasjon, helse og mangfold skal bestå av minimum 10 timer veiledning, mens temaområdet karrierekompetanse, inkludert kunnskap om utdanning og arbeid, skal bestå av minimum 15 timer veiledning» (Forslag til forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften), s.14). NAV flyktningteam vil få ansvaret for gjennomføringen av dette elementet, men innholdet vil bli utformet i samarbeid med både voksenopplæringen og helsesykepleier.

For foreldreveiledning foreslår kunnskapsdepartementet følgende omfang: *«veiledningen kan gjennomføres enten i gruppe eller som individuell veiledning. Veiledning i gruppe skal bestå av mellom åtte og tolv veiledningsmøter på minimum 1 time hver, mens individuell veiledning skal bestå av mellom fem og åtte veiledningssamtaler på minimum 45 minutter hver»* (Forslag til forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften), s.16-17).

Kunnskapsdepartementet foreslår at foreldreveiledningen minimum skal inneholde følgende tema:

- Barnets behov og tilpasning av omsorg til barnets behov.
- Positiv utvikling av det følelsesmessige forholdet mellom omsorgsgiver og barnet.
- Et godt og stimulerende samspill mellom omsorgsgiveren og barnet
- Regulering og grensesetting.
- Negativ sosial kontroll og ulike former for vold i nære relasjoner, inkludert

tvangsekteskap og kjønnslemlestelse samt helserisikoen ved å få barn med nært beslektede personer.

Karmøy kommune har allerede lang erfaring med foreldreveiledning for flyktninger. Det finnes

ansatte både på NAV flyktningteam og voksenopplæringen som er sertifisert innenfor ICDP (International Child Development Program). Dette er et anerkjent foreldreveiledningsprogram som tar for seg de elementene som kunnskapsdepartementet stiller krav om som minimumsinhold. NAV flyktningteam vil ha ansvaret for organiseringen, men utøvelsen vil være i samarbeid med både voksenopplæring og helsesykepleier.

Integreringsloven stiller krav om kompetansekartlegging og karriereveiledning gjennom hele opplæringsløpet. Ved KVOS ble rådgiverstillingen tatt bort i forbindelse med nedbemanningen. Intro deltakere som går fulltid i videregående opplæring gis karriereveiledning av Fylkeskommunen. For intro deltakere som ikke er aktuelle for videregående må kommunen å løse kravet om karriereveiledning.

Ansvaret for opplæring til deltakere mellom 16 og 24 år flyttes over til fylkeskommunen, men kommunen har fortsatt ansvar for introduksjonsprogrammet, utbetalinger og vedtak knyttet til dette.

5.0 Velkomstklassene

Velkomstklassen er et helhetlig undervisningstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever.

5.1 Organisering og innhold

På Karmøy er det to velkomstklasser på 1.–7. trinn; en på Kopervik skole og en på Sevland skole. For elever på ungdomstrinnet er det velkomstklasse på Stangeland ungdomsskole.

Undervisningen i Velkomstklassene følger ["Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter \(Nor07-2\)"](#). Læreplanen er nivå delt og har 3 nivåer. Når man mestrer nivå tre (B1) skal man kunne delta i og ha utbytte av undervisningen uten [særskilt språkopplæring](#). Det er et mål at elevene skal mestre nivå 3 innen fem år etter ankomst, men flere trenger noe mer tid.

De fleste elevene får tilbud om å gå i Velkomstklassen i ett år, men det er hjemmel for å tilby inntil to år dersom det er til elevens beste. Målet for undervisningen i velkomstklassen er å mestre nivå 1 i læreplanen: «Muntlige ferdigheter på nivå 1 innebærer at en kommuniserer enkelt i kjente sammenhenger. En oppfatter hovedinnholdet i beskjeder og instruksjoner, og bruker enkle strategier for kommunikasjon» og «Å kunne lese og skrive på nivå 1 innebærer at en leser og skriver korte og kjente tekster en møter ofte. En kan trenge støtte når en leser og skriver i nye situasjoner».

Undervisningen i grunnleggende norsk gis med utgangspunkt i de andre fagene på skolen (matematikk, samfunnsfag, naturfag, musikk, kunst & håndverk, kroppsøving osv.) for å sikre elevene et variert ordforråd og begrepsapparat.

5.2 Kapasitet og belegg

Velkomstklassen på Kopervik skole har kapasitet til 19 elever. Det er knyttet 54 pedagogtimer (ca. 2 årsverk) og 62,4 % miljøarbeider til velkomstklassen ved Kopervik skole. Per november 2020 har velkomstklassen i Kopervik tolv registrerte elever hvorav fire er flyktninger.

Velkomstklassen på Sevland har kapasitet til 15 elever. Det er knyttet 39 pedagogtimer (ca. 1,5 årsverk) og miljøarbeider i 50 % til velkomstklassen på Sevland. Per november 2020 har velkomstklassen på Sevland fire registrerte elever hvorav en er flyktning.

Velkomstklassen på Stangeland ungdomsskole har kapasitet til 15 elever. Det er knyttet 36 pedagogtimer (ca. 1,5 årsverk) til klassen. Per november 2020 har velkomstklassen på Stangeland fire registrerte elever hvorav to er flyktninger.

5.3 Fremtidig behov

Med utgangspunkt i en bosetting av 40 personer til neste år kan det forventes at et sted mellom seks til åtte vil være barn i grunnskolealder. Dette anslaget bygger på tidligere erfaringer hvor en har sett at barn i grunnskolealder utgjør rundt 15 % av den totale bosettingen.

Med en samlet kapasitet på 49 elever, så antas det å være god kapasitet til å kunne ta imot nye elever.

6.0 Barnehage

Karmøy kommunestyre vedtok 15042004, sak nr. 0062/04, at deltakere i introduksjonsprogrammet

skal få tilbud om fri barnehageplass. Utgifter til skyss dekkes ikke. Foreldrene ønsker primært et tilbud i nærbarnehagen. Dette innebærer at barna går i både kommunale og private barnehager. Når det gjelder kapasitet i barnehagene på Karmøy, så er ikke dette noen statisk størrelse, men et tall som vil variere fra år til år og fra sone til sone. I dag er den samlede kapasiteten fortsatt god. Med en bosetting av 40 flyktninger i 2020 estimeres det å være behov for maksimalt åtte nye barnehageplasser til flyktningbarn. Dette estimatet baserer seg på at rundt 20 % av de bosatte siste årene var barn i barnehagealder.

7.0 Konsekvenser av Covid-19

Store deler av Norge stengte ned den 12.mars i 2020 grunnet Covid-19. Dette påvirket i stor grad arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger. Først og fremst medførte innreiserestriksjoner til Norge at bosettingen stanset opp. Flesteparten av flyktningene som bosettes kommer direkte fra flyktningeleirer, og bosetting i kommunen vil være avhengig av at det er mulig å fly inn til Norge. Av 30 personer som skulle bosettes i 2020, har kommunen kun fått anledning til å bosette tolv hittil. Før året er omme vil antallet forhåpentligvis være et sted mellom 15 til 20 personer. Dette er imidlertid svært usikkert. Uforutsigbarheten rundt innreise muligheter vil trolig fortsette inn i 2021. Det gjør at det vil være stor usikkerhet knyttet til bosettingsarbeidet i 2021. De flyktningene kommunen har bosatt i 2020 har det blitt etablert gode rutiner rundt. Nødvendig oppfølging er blitt ivaretatt selv om flyktningene må sitte i karantene når de ankommer fra utlandet. Kommunen er derfor parat til å kunne bosette 40 personer selv med videre Covid-19 restriksjoner inn i 2021.

Med henvisning til IMDi sitt spørsmål om *«hvor mange flyktninger kommunen kan være i stand til å bosette dersom bosettingsbehovet øker i løpet av året»*, vurderes det at kommunen vil kunne håndtere en bosetting av inntil 80 personer i løpet av året. Dette anslaget er gitt på bakgrunn av tidligere erfaringer hvor det som nevnt innledningsvis ble bosatt henholdsvis 80 person i 2016 og 75 personer i 2017. Bosetting av 80 personer er imidlertid under en forutsetning av at bemanningen styrkes med en til to stillinger.

Flere deltakere i introduksjonsprogrammet fikk ikke et fullverdig program fra mars måned og frem til sommeren. Dette skyldtes at både klasseromsundervisning og praksis utgikk i disse månedene. Her må det presiseres at deltakerne fikk et digitalt opplæringstilbud på voksenopplæringen. Utbyttet var nok imidlertid varierende, og de mest sårbare deltakerne med liten eller ingen skolegang var nok de som fikk minst utbytte av digital opplæring.

Konsekvensen av dette er at disse deltakerne vil ha behov for å få utvidet sitt introduksjonsprogram for å ta igjen det tapte. Hittil er det fem deltakere som har fått utvidet programmet. Omfanget av utvidelsene varierer fra tre til seks måneder. I tillegg vil ytterligere fem til seks deltakere ha behov for utvidelse på tre til seks måneder når deres program utløper våren 2021. For å sikre retten til utvidelse er det vedtatt en ny lov «Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19». Denne loven gir deltakere som startet i introduksjonsprogrammet før 1. januar 2019, *«rett til å få utvidet programmet med inntil seks måneder dersom den enkelte har behov for slik utvidelse for å komme i jobb eller utdanning»*. IMDi har også overført et ekstraordinært tilskudd på kr.1,1 million for å kompensere kommunens kostnader knyttet til utvidelser av introduksjonsprogrammet.

8.0 Øvrige forutsetninger for å lykkes med bosettingsarbeidet

I bosettingssaken for 2020 (ref. sak 143/19) ble det listet opp en rekke forutsetninger for å lykkes med bosettingsarbeidet. Disse gjelder fortsatt, og er gjengitt nedenfor:

- Antall språkpraksisplasser må økes vesentlig både i kommunalsektor og i det private næringsliv
- Karmøy kommune må forplikte seg til å stille et visst antall språkpraksisplasser til disposisjon fra hver etat.
- Det bør igangsettes et arbeid for å øremerke deler av lærlingeplassene i Karmøy kommune til personer med flyktningebakgrunn.
- NAV tiltak må fortsatt videreutvikle kvalifiseringstilbudet til flyktninger med liten og ingen

skolebakgrunn. De kursene som tilbys per i dag gir ikke tilstrekkelig kompetanse til å dekke de kravene som stilles på arbeidsmarkedet.

- NAV flyktningteam og KVOS må fortsatt videreutvikle bosettingsarbeidet ved å søke etter prosjektmidler til å kunne igangsette gode ideer for økt integrering og arbeidsmarkedstilknytning for flyktninger.
- Dagens tjenestetilbud til denne innbyggergruppen må kontinuerlig evalueres. Om det er formålstjenlig må ytterligere omorganisering vurderes for å nå målsetningen om at overføringene kommunen mottar fra staten skal dekke utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger
- Gjennom en aktiv frivillighetspolitikk må en arbeide med å få en enda større del av frivilligheten i kommunen involvert i integreringsarbeidet.
- Større fokus på formell kvalifisering basert på den enkelte deltakers utdanningsbakgrunn og sluttmaal for opplæringen.

Rådmannens konklusjon

I perioden 1990-2019 ble bosatt 1539 flyktninger i Karmøy kommune. Dette inkluderer også familiegjenforente. I gjennomsnitt har det blitt bosatt 51 flyktninger hvert år de siste 30 årene. I løpet av disse årene har kommunen bygd opp en solid kompetanse på bosetting, integrering og kvalifisering av flyktninger. Kommunen kan vise til gode resultater i introduksjonsprogrammet, ved at en stor andel av deltakerne har gått videre til jobb, utdanning eller opplæring etter endt program. En anmodning om å bosette 40 flyktninger i 2021 vil derfor være håndterbar for tjenesteapparatet. Det som imidlertid kan være problematisk er en situasjon hvor det blir færre flyktninger å bosette enn anmodningen tilsier. Ved å budsjettere med kun 20 bosettinger tas det det forbehold om at dette kan bli tilfelle. Den store variasjonen i bosettingsbehovet de siste fem til seks årene gjør det utfordrende å finne «riktig nivå» på flyktningarbeidet. For å opprettholde et godt tilbud til flyktningene som bosettes kreves det at bosettingsvolumet holdes på et visst nivå. Eksakt hvor grensen går er vanskelig å si, men over tid bør gjennomsnittlig bosetting for kommunen minst være 30 flyktninger per år. Hvis det faktisk bosettes 40 personer i 2021, er det innfor en slikt «tenkt» målsetting. I tillegg vil det hente inn deler av «bosettingsunderskuddet» i 2020. Utfordringen med varierende bosettingstall vil med stor sannsynlighet vedvare. Dette gjelder også for andre bosettingskommuner på Haugalandet. Det kan derfor være formålstjenlig å vurdere muligheten for å organisere bosettingsarbeidet som et interkommunalt samarbeid. Fordelen med en slik organisering er at det vil gi et større samlet volum som er mindre sårbart for svingningene i bosettingsnivået. Kommunen egne erfaringer kombinert med lang erfaring fra nærliggende kommuner kan være nødvendig for å sikre at Karmøy kommune i også i fremtiden skal være en kommune som lykkes med bosetting, kvalifisering og integrering av flyktninger.